

NOTES

“El nostre lloc és a Catalunya”.

Aquesta afirmació la repeteixen constantment certs demagogs que tenen l'obligació de fer-se ressò del que diuen uns altres —que els manen— en castellà: “Nuestro puesto de lucha está en España”.

Es innegable que el camp de lluita més important per als catalans és Catalunya; com ho és Espanya per als espanyols. Però llançar aquesta afirmació en to de retret per als que som a Mèxic o en qualsevol altre país, és ridícol... quan els que la llancen no són precisament a Catalunya.

* * *

Nosaltres admirem amb franca i sincera emoció l'esforç del poble i de l'exèrcit de la Unió Soviètica en lluita contra l'invasor. Sentim, com a propis, el goig de les seves victòries i el dolor de les seves desfetes. Quan llegim, per exemple, que el general Vatutin ha avançat cinquanta quilòmetres més, sentim una sincera satisfacció i augmenta la nostra admiració per aquest general, els seus soldats i el poble de guerrillers i civils que els recolza. Hi ha gent, però, que després de llegir una nova victòria russa, es miren al mirall en pose napoleònica i surten al carrer a rebre felicitacions.

Ajuden Vatutin des de “El Papagayo” de Mèxic.

* * *

Gairebé tota la colònia catalana de Mèxic ha rebut darrerament una circular avalada per un suposat “Patronat d'ajut als catalans” en la qual es demana —naturalment— una aportació econòmica.

Si els noms que signen com a integrants del Comitè directiu d'aquest Patronat no fossin prou eloqüents, el català inefable amb que està escrita la circular denunciaria el seu origen.

Hi ha gent que se les pensa totes... Si els guerrillers al·ludits s'han de refiar d'aquest Patronat, estan ben frescos!

Reflexions sobre els Moviments Nacionalitaris

Llegint la premsa d'aquests dies, hom arriba a la conclusió que les conseqüències immediates d'aquesta guerra seran molt més d'abast nacional que social.

El pensament socialista està en crisi. Ni una sola mentalitat d'envergadura ha sorgit a la palestra després dels darrers gran teòrics de finals de segle. Ni tan sols de la fina percepció d'un Zinoviev o de la inflamada passió d'un Jaurès. Tampoc de l'humanisme dolç d'un Carles Liebnicht. Ni menys de la freda audàcia estratègica d'un Lenin...

Les masses estan desorientades i els nuclis selectes del moviment obrer no tenen, a l'abast, un cos de doctrina madurada. Les que poden emprar fan fortor de ranci. Tenen el mateix valor actual que la bicicleta d'una roda o les cotilles amb ànimes d'acer. Naturalment, sense exceptuar-ne els revisionismes de Berstein o de De Mann. Ni tan sols ha sorgit un compilador científic, com ha trobat la democràcia en el bíbleg Georg Nicolai.

Per a una derivació social immediata de la guerra són necessaris, arreu, els nuclis preparats en l'acció i unes minories que siguin capaces de canalitzar moviments envers uns objectius determinats. I precisa, abans que això, una doctrina que pugui arribar, en les seves expressions normatives de la vida, a esdevenir una mica messiànica a l'entroncar-se directament en les realitats econòmiques i jeràrquiques de les societats damunt les quals s'intenta operar.

Tot això no ho tenen, ara per ara, els treballadors que lluiten a les trinxeres de tot el món per una causa que, segons la clàssica doctrina marxista, no és la seva, específicament.

En canvi els moviments d'alliberament nacional tenen, avui, tota la força d'atracció necessària per tal de crear veritables psicosis de masses. Hom els pot identificar, àdhuc dintre la més estricta ortodòxia marxista, com els problemes que resolts, poden assegurar una pau internacional per molt de temps o, no resolts, generaran una altra guerra de tipus internacional, en un període de temps molt més breu que el transcorregut de 1918 al 1939. Els problemes socials generen guerres civils; no guerres internacionals. I això és una veritat que cal que aprenguem, de memòria, els socialistes.

Adhuc l'home que avui atrau més l'atenció del món, després de Hitler, Stalin, el conductor de la URSS, que ha estat el més genial col·leccionista de revolucions socials de cap i cua, només ha excel·lit —genialment, és cert— en la transformació de la Gran Rússia feudal en una potència industrial, tasca eminentment nacional, i en la conducció messiànica de pobles immensos en una lluita d'independència nacional, davant l'atac d'uns invasors. Com a conductor de guerres de tipus social, Stalin ens ha resultat una genial calamitat.

La darrera mesura urssiana de donar l'autonomia, en les relacions exteriors i en matèria militar, a les repúbliques unides és, indiscutiblement, la cosa més lloable que, en un pla de resonàncies internacionals, ha fet Stalin en la seva vida. No contradic els que afirmen que ha estat inspirat en una maniobra de tipus diplomàtic destinada a resoldre els problemes dels països bàltics i de Polònia, cara a cara de la reacció anglo-americana, al cap i a la fi d'una mentalitat capitalista químicament pura. És molt possible que sigui així. Però, amb tot, és un preu molt baix per una mercaderia tan bona. L'abast doctrinari d'aquesta mesura és francament colossal. Serà un botó de foc en la consciència de moltes nacions oprimides. Nosaltres mateixos, catalans, que patim la peste dels conformistes amb l'Estatut, ens hem de sentir afectats profundament pels reflexos d'aquesta mesura, la qual dóna vida a una doctrina de dret internacional que fins ara no havia passat de doctrina.

Per a l'home, considerat com unitat de producció social, té un valor immens la seva pròpia situació en el domini dels mitjans de producció. Però per a l'home considerat unitat d'una cultura, i avui ja ens cal pensar que així també l'hem de considerar els socialistes a més de l'altra manera, té un valor immens la seva situació nacional. És un valor que es mesura en dignitat, orgull d'ésser i llibertat espiritual, de la mateixa manera que l'altre es mesura en benestar material i en satisfacció de tenir coses que els altres s'han de mirar. Per a emprendre una posició de revolucionari social, cal tenir sensibilitat suficient per a sentir-se solidari dels mals d'altri i apassionar-se en una doctrina que doni solucions o, almenys, que ho sembli. Per a emprendre una lluita de tipus nacional només fa falta sentir-se orgullós d'un mateix i tenir ganes de no perdre la personalitat. És més fàcil, doncs, interessar avui grans masses nostres en les lluites nacionals que en les socials. Trobar soldats per a emprendre una creuada socialista al món ha estat impossible per a Stalin. Però milions de russos moren avui per a defensar les seves fronteres nacionals....